

Akkadisch – Arabisch im Vergleich (Morphosyntax) (© Wolfgang Schulze 2008)

- [1. Personalpronomina](#)
- [2. AGR/Personalaffixe](#)
- [3. Verbalstämme](#)
- [4. Tempora und Verbalstämme](#)
- [5. Ventiv/Itiv](#)
- [6. Negation](#)
- [7. Modus](#)
- [8. Kasus, Numerus, Genus](#)
- [9. Funktionsbereiche der Kasus](#)
- [10. Artikel](#)
- [11. Possession](#)
- [12. Deixis](#)
- [13. Interrogativa](#)

1. Personalpronomina (Ausgangsformen, Varianten sind unberücksichtigt)

	Arabisch		Akkadisch					
	PRO (S=A)	Klitisch POSS/O	PRO (S=A)	PRO POSS/O	IO	Klitisch POSS	Klitisch O	Klitisch IO
1Sg	'anā	-(n)ī	anāku	jāti	jāši(m)	-ī, -(j)a	-ni, -ī	-am, -ni(m)
2sg:m	'anta	-ka	attā	kāti/a	kāši(m)	-ka	-ka	-ku(m)
2sg:f	'anti	-ki	attī	kāti	kāši(im)	-k(i)	-ki	-ki(m)
3sg:m	huwa	-hu	šu	šuāti/u	šuāši(m)	-š(u)	-š(u)	-šu(m)
3sg:f	hiya	-hā	ši	šiāti/u	šiāši(m)	-š(a)	-š(i)	-ši(m)
2du	'antumā	-kumā						
3du	humā	-humā						
1pl	nahnu	-nā	nīnū	niāti	niāši(m)	-ni	-niāti	-niāši(m)
2pl:m	'antum	-kum	attunū	kunūti	kunūši(m)	-kun(u)	-kunūti	-kunūši(m)
2pl:f	'antuna	-kunna	attinā	kināti	kināši(m)	-kin(a)	-kināti	-kināši(m)
3pl:m	hum	-hum	šunū	šnunūti	šunūši(m)	-šun(u)	-šnunūti	-šunūši(m)
3pl:f	hunna	-hunna	šinā	šināti	šināši(m)	-šin(a)	-šināti	-šināši(m)

2. AGR/Personalaffixe (S=A)

	Arabisch		Akkadisch	
	Perfektiv	Imperfektiv	Stativ	Dynamisch (PRES/PRET/PERF)
1Sg	-tu	‘-	-āku	a- ~ u-
2sg:m	-ta	t-	-āti/i	ta- ~ tu-
2sg:f	-ti	t-...-ī(na)	-āti	ta-...-ī ~ tu-...-ī
3sg:m	-a	y-	-∅	i- ~ u-
3sg:f	-at	t-	-at	ta- ~ tu-
2du	-tumā	t-...-ā(ni)		
3du:m	-ā	y-...-ā(nI)	-ā	i/u-...-ā
3du:f	-ata	t-...-ā(ni)		
1pl	-na	n-	-ānu/i	ni- ~ nu-
2pl:m	-tum	t-...-ū(na)	-ātunu	ta-...-ā ~ tu-...-ā
2pl:f	-tunna	t-...-na	-ātina	ta-...-ā ~ tu-...-ā
3pl:m	-ū	y-...-ū(na)	-ū	i-...-ū ~ u-...-ū
3pl:f	-na	y-...-na	-ā	i-...-ā ~ u-...-ā

3. VERBALSTÄMME (blau eingefärbt: Stämme ohne gegenseitige Entsprechung)

	Kürzel (rot = Akkadisch)	Akkadisch		Arabisch	
Grundstamm	G / I	<i>iprus</i>	PRET	<i>yaqtulu</i>	IMPERF
Medial-C-Gemination	D / II	<i>uparris</i>	PRET	<i>yuqattilu</i>	IMPERF
*š-	Š / IV	<i>ušapris</i>	PRET	<i>yuqtilu</i> < <i>*yušaqtilu</i>	IMPERF
RED	R	<i>upararris</i>	PRET		
ta-	Gt / VIII	<i>iptaras</i>	PRET	<i>yaqtatilu</i>	IMPERF
ta- + D	Dt / V	<i>uptarris</i>	PRET	<i>yataqattilu</i>	IMPERF
ta + Š	Št / X	<i>uštapis</i>	PRET	<i>yastaqtilu</i>	IMPERF
ta + R	Rt	<i>uptararris</i>	PRET		
ta-n- + G	Gtn	<i>iptanarras</i>	PRES		
ta-n- + D	Dtn	<i>uptanarras</i>	PRES		
ta-n + Š	Štn	<i>ištanapras</i>	PRES		
Š + D	ŠD	<i>ušparris</i>	PRET		
N	N / VII	<i>ipparis</i> < <i>*inparis</i>	PRET	<i>yanqatilu</i>	IMPERF
V1-Längung	III			<i>yaqātīlu</i>	IMPERF
ta- + V1-Längung	VI			<i>yataqātīlu</i>	IMPERF

NOTA Akkadisch (ohne Ablaut):

	PRES	PRET	PERF
Grundstamm	<i>iparras</i>	<i>iprus</i>	<i>iptaras</i>
	= D	= G	= Gt

4. TEMPORA und Verbalstämme (v = Ablautoption des Vokals; suffixale AGR-Ergänzungen bei AGR-VERB im Akkadischen nicht angegeben!)

	PRESENT/IMPERFECTIVE	PAST (PRETERITE)	PERFECT	STATIVE > PERFECTIVE	PART PRES
Arabisch	AGR-CCvC-(AGR) (I) AGR-taCaCCaC-(AGR) (V) AGR-taCāCaC-(AGR) (VI) AGR-aCtaCiC-(AGR) (VIII) AGR-astaCCiC-(AGR) (X) AGR-anCaCiC-(AGR) (VII) AGR-uCCiC-(AGR) (IV) AGR-uCaCCiC-(AGR) (II) AGR-uCāCiC-(AGR) (III)			CaCvC-AGR taCaCCaC-AGR taCāCCaC-AGR (i)CtaCaC-AGR (i)staCCaC-AGR (i)nCaCaC-AGR 'aCCaC-AGR CaCCaC-AGR CāCCaC-AGR	CāCiC mutaCaCCiC mutaCāCiC muCtaCiC mustaCCiC munCaCiC muCCiC muCaCCiC muCāCiC
Akkadisch	AGR-CaCCvC (G) AGR-CtaCCvC (Gt) AGR-CtanaCCvC (Gtn) AGR-nCaCCvC (N) AGR-uCaCCaC (D) AGR-uCtaCCaC (Dt) AGR-uCtanaCCaC (Dtn) AGR-ušaCCaC (Š) AGR-uštaCaC ~ uštaCaCCaC (Št) AGR-uštanaCCaC (Štn) AGR-CaCaCCaC (R) AGR-uCtaCaCCaC (Rt) AGR-ušCaCCaC (ŠD)	AGR-CCvC AGR-CtaCvC AGR-CtanCvC AGR-nCaCvC AGR-uCaCCiC AGR-CtaCCiC AGR-Cta(n)CCiC AGR-ušaCCiC AGR-uCtaCCiC AGR-uCta(n)CCiC AGR-uCaCaCCiC AGR-uCtaCaCCiC AGR-ušCaCCiC	AGR-CtaCvC AGR-CtatCvC AGR-CtatanCvC AGR-nCtaCCvC AGR-uCtaCCiC AGR-uCtataCCiC AGR-uCtata(n)CCiC AGR-uštaCCiC AGR-uštataCCiC AGR-uštata(n)CCiC --- --- ---	CāCiC-AGR muCCtaCC-AGR muCtanCiC-AGR mu-CaCC-AGR muCaCCiC-AGR muCtaCCiC-AGR muCta(n)CCiC-AGR mušaCCiC-AGR muštaCCiC-AGR mušta(n)CCiC-AGR --- muCtaCaCCiC-AGR mušCaCCiC-AGR	CāCiC- muCtaCC- muCtanCiC- mu-CaCC- muCaCCiC- muCtaCCiC- muCta(n)CCiC- mušaCCiC- muštaCCiC- mušta(n)CCiC- --- muCtaCaCCiC- mušCaCCiC-

Ablaut V ₂	PRESENT/IMPERFECTIVE	PAST (PRETERITE)	PERFECT	STATIVE > PERFECTIVE	PART PRES
Arabisch	-u-			-u-	
	-a-			-i-	
	-i-			-i-	
	-a-			-a-	
	-i-			-a-	
	-u-			-a-	
Akkadisch	-a-	-u-	-a-		
	-a-	-a-	-a-		
	-i-	-i-	-i-		
	-u-	-u-	-u-		

Zuordnung der Verbderivation zu Mustern der Tempusbildung

Systematik:

	ABLAUT	AGR-a-IMPERFEKT	AGR-u-IMPERFEKT
Arabisch	<i>l</i>	<i>V, VI, VII, VIII, X</i>	<i>II, III, IV</i>
Akkadisch	<i>G, Gt, Gtn, N</i>	<i>G, Gt, Gtn, N</i>	<i>D, Dt, Dtn, Š, Št, Štn, R, Rt, ŠD</i>

Formaler Ausdruck:

	ABLAUT	AGR-a-IMPERFEKT	AGR-u-IMPERFEKT
Arabisch	∅	<i>(-)ta-, n-, sta-</i>	<i>GEM, Dehnstufe, 'a-</i>
Akkadisch	<i>∅, -ta-, -tan-, n-</i>	<i>∅, -ta-, -tan-, n</i>	<i>GEM, GEM + -ta, GEM + -tan-, GEM + ša-, ša-, ša- + -ta-, ša- + -tan-, RED C₂, RED C₂ +ta-</i>

5. Ventiv/Itiv

Akkadisch:	Altes (versteinertes) System	Neues System
Ventiv	*ta- + CVC-Verb (Berber <i>d-</i>)	-am /- nim
Itiv	*wa- + CVC-Verb (~ Berber <i>n-</i>)	----

6. Negation

	PERFEKTIV	IMPERFEKTIV	PROHIBITIV	FUTUR	EXIST	NEGATIVE INTERJEKTION
Arabisch	<i>mā</i> + PERF/IMPERF <i>lam</i> + IMPERF:JUSS (FOC)	<i>lā</i> + IMPERF:IND	<i>lā</i> + IMPERF:JUSS	<i>lān</i> + IMPERF:SUBJ	<i>laysa</i>	<i>lā</i>
Akkadisch	<i>ul(ā) ~ lā</i>	<i>ul(ā) ~ lā</i>	<i>lā</i> + PRES, <i>ē ~ ai</i> + PRET	---	<i>lā</i>	<i>lā</i>

7. Modus

Subjunktiv				Jussiv/Optativ				Imperativ	
Arabisch		Akkadisch		Arabisch		Akkadisch		Arabisch	Akkadisch
Form	Bereich	Form	Bereich	Form	Bereich	Form	Bereich		
Imperfektiv- <i>a</i>	Finalis, Intentiional, <i>lān</i> + SUBJ > Neg.Futur	<i>-u ~ -∅</i> (alle Tempora)	Modus der Nebensätze (auch Rel.Satz)	Imperfektiv:∅	Aufforderung in Matrixsatz PROH (<i>lā</i>) Neg. Perfektiv (<i>lam</i>) Konditional	<i>lū</i> + PRET	Optativ (Prekativ) in Matrixsatz	JUSS-Stamm ohne Präfixe	PRET-Stamm ohne Präfixe
		<i>-u-ni</i> (Ass.)	[wie oben]	<i>-anna</i>	Energeticus I	<i>i</i> + PRET (Bab)	1.PI (Kohortativ)		
				<i>-an</i>	Energeticus II				

8. KASUS NUMERUS GENUS (basale Paradigmata)

a) KASUS (Akkadisch: Ältere Stufen) (Lexikalischer Plural = ‚gebrochener Plural‘)

	Arabisch				Akkadisch			
	SG	DU	PL		SG	DU	PL (Kollektiv)	PI (Distributiv)
			MORPH	LEX				
S=A	-u	-āni	-ūna	-u	-u(m)	-ān	-ū	-ānu ~ -ānū
S=A (Fokus)	-a	-āini	-īna	-a	---	---	---	---
O	-a	-āini	-īna	-a	-a(m)	-īn	-ī	-āni ~ -ānī
POSS:Pum	-u ~ -a - ~-i	-ā ~ -āi	-ū ~ -ī	-u ~ -a ~ i	-∅ ~ -i	-ā ~ -ī	-ū ~ -ī	-ū ~ -ī
POSS:Por	-i	-āini	-īna	-i	-i(m)	-īn	-ī	-āni ~ -ānī
IO	-a ~ PREP + POSS	-āini ~ PREP + POSS	-īna PREP + POSS	-a ~ PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS
IA	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS
AO	-a	-āini	-īna	-īna	-a(m)	-īn	-ī	-āni ~ -ānī
LOC (~ ALL)	-a ~ PREP + POSS	-āini ~ PREP + POSS	-īna ~ PREP + POSS	-īna ~ PRER + POSS	-u(m) -iṣ ~ PRERP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS	PREP + POSS

b) Genus (im Numerus; Lexikalischer Plural = ‚gebrochener Plural‘)

	Arabisch				Akkadisch			
	Maskulin		Feminin		Maskulin		Feminin	
	Nomen	Adjektiv	Nomen	Adjektiv	Nomen	Adjektiv	Nomen	Adjektiv
SG	-∅-	-∅-	-at-	-at- ~ -ā ~ -āʿ-	-∅	-∅	-(a)t- (~ -∅-)	-(a)-
DU	-∅-	-∅-	-at-	-at-	-∅-	-∅-	-(a)t-	-(a)t-
PL:Morph	-∅-	-∅-	-āt-	-āt-	-∅-	-ūt-	-āt- (~ -∅-)	-āt-
PL:Lex	-∅-	-∅- ~ -at-	-∅- ~ -āt-	-at-				

9. Funktionsbereiche von NOM, ACC, DAT und St.Abs. (Akkadisch) (Auswahl; Kollokationen mit St.Abs. im Akkadischen unberücksichtigt)

	Arabisch				Akkadisch							
	Ṛ (Referent)		Prädikat		Anmerkung	Ṛ (Referent)			Prädikat	Anmerkung		
	NOM	ACC	NOM	ACC		NOM	ACC	DAT			St.Abs	NOM
Einfaches S	+		+			+					+	
Einfaches A	+					+						
Einfaches O/IO		+			IO: Oder PP		+	+	(IO)			
S/A:FOC (Matrix)		+	+		'inna ,siehe X'							
S/A:FOC (N.Satz)		+	+		'anna 'dass X'							
Vokativ (a)	+				'ayyuhā-Vokativ / oder mit PP							
Vokativ (b)	+				yā-Vokativ, Ṛ anwesend und nicht weiter determiniert							
Vokativ (c)		+			yā-Vokativ, Ṛ abwesend oder weiter determiniert				+			Ohne Partikel
LOC(:Allative)		+					+					
ADV			+				+					
Spezifikation			+		in Bezug auf X						+	
Copula	+		+		kāna	+				+	+	
Neg:Copula (1)	+		+		laysa ,nicht sein'	+				+	+	
Neg:Copula (2)			+		lā ,nicht vorhanden sein'						+	
Mirativ		+			,Wie X ist Y!'							
,wieviel'		+			kam							

Vgl. Berber - Arabisch - Akkadisch (Berber: Ausgangsmodell, nur Singular Maskulin):

	Berber		Arabisch		Akkadisch
	nFOK	FOK	nFOK	FOK	
S	u-	a-	-u	-a	-u
S:COP	a-		-u	(-a)	-u
A	u-	a-	-u	-a	-u
O	a-	a-	-a	-a	-a ~ -∅
IO	u- (+ PP)	a-	-i (+ PP)		DAT
POSS	u- (+ PP)		-i		St.c. ~ -i
PRED	a-		-u	-a	-∅

10. Artikel (basales Verfahren, lex. Pluralia im Arabischen unberücksichtigt)

	Arabisch			Akkadisch		
	SG	DU	PL	SG	DU	PL
DEF	'al < *hal-; ∅- (st.c.)	'al- + DU	'al + PL	-m; -∅ (st.c.)	-n	-∅ ~ -n(u/i)
INDEF	-n	-n(i)	-n(a)	-m	-n	-∅ ~ -n(u/i)

Vermutung: Mimation im Akkadischen aus Assimilation in Sg.Mask *-un > -um und dann mit analogischer Übertragung auf andere SG-Formen.

11. Possession

	Pum		REL	Por			
	N _i	ATTR _i		N _j	ATTR _j		
Arabisch	N _i -CASE			N _j -i(n)		Pum-ATTR	
	N _i -CASE			N _j -(in)	ATTR _j -CASE		
	N _i -CASE			N _j -i(n)	ATTR _j -i(n)		ATTR _j -CASE
Akkadisch	N _i -st.c.			N _j -i(m)			
	N _i -CASE			ATTR _i -CASE	ša		N _j -i(m)
	N _i -CASE			ATTR _i -CASE	ša		N _j -i(m)

12. Deixis (Paradigmata zu Teil ergänzt (Akkadisch))

			Arabisch		Akkadisch				
			PROX	DIST	PROX	DIST (BAB)	DIST (ASS)	Determinierend	
SG	NOM	M	<i>hā-da</i>	<i>ḏā-ka ~ ḏāli-ka</i>	<i>anniu(m) > annû</i>	<i>ullû(m)</i>	<i>ammû(m)</i>	<i>šu</i>	<i>ša</i>
		F	<i>hā-ḏihi ~ hā-ḏī</i>	<i>tā-ka/tī-ka~ til-ka</i>	<i>annītum</i>	<i>ullītu(m)</i>	<i>ammītu(m)</i>	<i>šat</i>	<i>ša</i>
	GEN	M	<i>hā-ḏa</i>	<i>ḏā-ka ~ ḏāli-ka</i>	<i>annii(m) > annî</i>	<i>ullî(m)</i>	<i>ammî(m)</i>	<i>ši</i>	<i>ša</i>
		F	<i>hā-ḏihi ~ hā-ḏī</i>	<i>tā-ka/tī-ka~ til-ka</i>	<i>annītam</i>	<i>ullīti(m)</i>	<i>ammīti(m)</i>	?	<i>ša</i>
	ACC	M	<i>hā-ḏa</i>	<i>ḏā-ka ~ ḏāli-ka</i>	<i>annia(m) > annâ</i>	<i>ullâ(m)</i>	<i>ammâ(m)</i>	<i>ša</i>	<i>ša</i>
		F	<i>hā-ḏihi ~ hā-ḏī</i>	<i>tā-ka/tī-ka~ til-ka</i>	<i>annītam</i>	<i>ullīta(m)</i>	<i>ammīta(m)</i>	?	<i>ša</i>
DU	NOM	M	<i>hā-ḏāni</i>	<i>ḏāni-ka</i>	<i>anniān</i>	<i>ullān</i>	<i>ammān</i>		
		F	<i>hā-tāni</i>	<i>tāni-ka</i>	<i>anniān</i>	<i>ullān</i>	<i>ammān</i>		
	GEN	M	<i>hā-ḏaini</i>	<i>ḏaini-ka</i>	<i>annīn</i>	<i>ullīn</i>	<i>ammīn</i>		
		F	<i>hā-taini</i>	<i>taini-ka</i>	<i>annīn</i>	<i>ullīn</i>	<i>ammīn</i>		
	ACC	M	<i>hā-ḏaini</i>	<i>ḏaini-ka</i>	<i>annīn</i>	<i>ullīn</i>	<i>ammīn</i>		
		F	<i>hā-taini</i>	<i>taini-ka</i>	<i>annīn</i>	<i>ullīn</i>	<i>ammīn</i>		
PL	NOM	M	<i>hā'-ulā'(i)</i>	<i>'ulā'i-ka ~ 'ulā-ka</i>	<i>anniūtu(m) > annūtu</i>	<i>ullūtu(m)</i>	<i>ammūtu(m)</i>	<i>šūt</i>	<i>ša</i>
		F	<i>hā'-ulā'(i)</i>	<i>'ulā'i-ka ~ 'ulā-ka</i>	<i>anniātu(m) > annātu</i>	<i>ullātu(m)</i>	<i>ammātu(m)</i>	<i>šāt</i>	<i>ša</i>
	GEN	M	<i>hā'-ulā'(i)</i>	<i>'ulā'i-ka ~ 'ulā-ka</i>	<i>anniūti(m) > annūti</i>	<i>ullūti(m)</i>	<i>ammūti(m)</i>	?	<i>ša</i>
		F	<i>hā'-ulā'(i)</i>	<i>'ulā'i-ka ~ 'ulā-ka</i>	<i>anniāti(m) > annāti</i>	<i>ullāti(m)</i>	<i>ammāti(m)</i>	?	<i>ša</i>
	ACC	M	<i>hā'-ulā'(i)</i>	<i>'ulā'i-ka ~ 'ulā-ka</i>	<i>anniūta(m) > annūta</i>	<i>ullūta(m)</i>	<i>ammūta(m)</i>	?	<i>ša</i>
		F	<i>hā'-ulā'(i)</i>	<i>'ulā'i-ka ~ 'ulā-ka</i>	<i>anniāta(m) > annāta</i>	<i>ullāta(m)</i>	<i>ammāta(m)</i>	?	<i>šā</i>

13. Interrogativa

		Polar	Konstituentenfrage						
			S=A	O	POSS (wessen)	Lok	Temp	ATTR	QUANT
Arabisch	<i>hal, 'a-</i>	Hum	<i>man</i>	<i>man</i>	<i>man</i>	<i>'aina</i>	<i>matā</i>	<i>'ayyun/'ayyatun</i> GEN	<i>kam</i> ACC
		nHum	<i>mā(ḏā)</i>	<i>mā(ḏā)</i>	<i>mā(ḏā)</i>				
Akkadisch	---	Hum	<i>mannu(m)</i>	<i>manna(m)</i>	<i>manni(m)</i>	<i>ajji-kī'am > əkâ, ajjānu(m)</i>	<i>mati</i>	<i>ajju(m)/ajjītu(m)</i> NOM	
		nHum	<i>mīnu(u) ~ mā</i>	<i>mīni(m)</i>	<i>mīna(m)</i>				